

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO-MOTO KLUB

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM NEZGODAMA,
NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA U BOSNI I
HERCEGOVINI U 2008. GODINI**

10. februar 2009. godine

UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) već duži vremenski period radi na sistematskom prikupljanju svih dostupnih podataka iz oblasti saobraćaja, koristeći pri tome sve relevantne izvore, a sve sa ciljem pravovremenog informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti sigurnosti cestovnog saobraćaja otežava prikupljanje podataka o saobraćajnim nezgodama, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka. No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja sigurnosti cestovnog saobraćaja u Bosni i Hercegovini.

STANJE SIGURNOSTI CESTOVNOG SAOBRAĆAJA U BiH

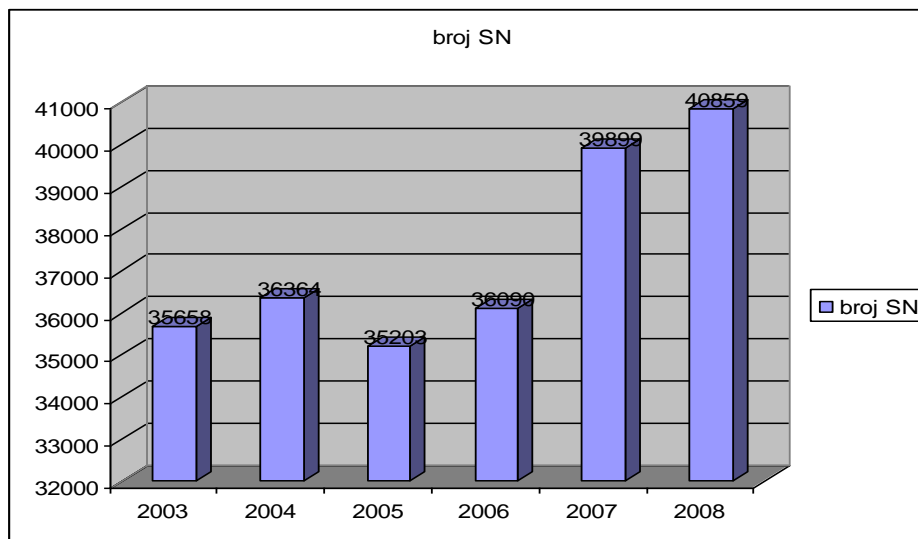
U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, kantonalnih MUP-a), na bosanskohercegovačkim cestama u protekloj 2008. godini dogodilo se ukupno **40.859** saobraćajnih nezgoda od kojih su zabilježene **8.353** saobraćajne nezgode sa nastradalim/poginulim licima, te **32.506** saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim nezgodama u 2008. godini život su izgubila **434** lica, dok je **11.884** lica zadobilo teže ili lakše tjelesne ozljede.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA(SN)			BROJ SN SA POGINULIM/ NASTRADALIM LICIMA			BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
FEDERACIJA BIH	25.281	28.231	29.573	5.036	5.629	5.560	19.748	22.602	24.013
REPUBLIKA SRPSKA	10.066	10.933	10.590	2.139	2.534	2.561	7.927	8.399	8.029
BRČKO DISTRIKT	743	735	696	217	229	232	521	506	464
UKUPNO	36.090	39.899	40.859	7.390	8.392	8.353	28.396	31.507	32.506

Tabela 1. Pregled saobraćajnih nezgoda za 2006., 2007. i 2008. godinu

U protekloj godini registrirano je 960 nezgoda više u odnosu na 2007. godinu, što izraženo u procentima prikazuje **povećanje od 2,4%**, ali je došlo do smanjenja broja saobraćajnih nezgoda sa poginulim i nastradalim licima za 39 nezgoda, odnosno za **0,5%**.

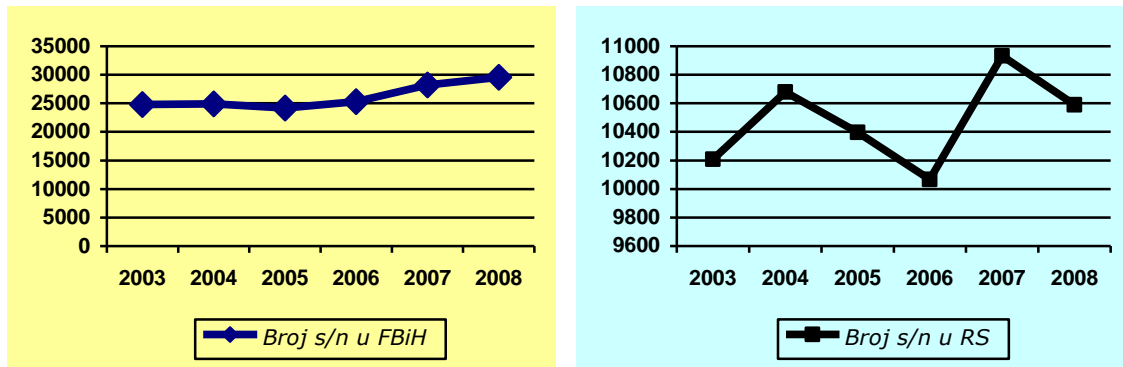
Dijagram 1. Prikaz ukupnog broja SN po godinama

Na cestama u BiH u prosjeku je svaki dan zabilježeno 112 saobraćajnih nezgoda, od čega 23 nezgode sa nastradalim/poginulim licima.

PODRUČJE / KANTON	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA (SN)			BROJ SN SA POGINULIM/ NASTRADALIM LICIMA			BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Kanton Sarajevo	7.262	8.281	9.321	837	931	925	6.425	7.350	8.396
SBK	2.643	2.937	3.020	446	541	549	2.197	2.396	2.471
BPK	92	91	80	32	19	14	67	72	66
Posavski kanton	434	342	331	149	123	124	328	219	207
ZHK	1.096	1.013	866	364	370	354	732	643	512
HNK	2.572	2.356	2.371	626	683	650	1.946	1.673	1.721
USK	2.466	2.982	2.979	884	706	706	1.865	2.276	2.273
Tuzlanski kanton	4.576	5.491	5.567	880	1.311	1.288	3.073	4.180	4.279
ZDK	3.187	3.795	4.245	670	777	792	2.517	3.018	3.453
Kanton 10	953	943	793	148	168	158	798	775	635
FEDERACIJA BiH	25.281	28.231	29.573	5.036	5.629	5.560	19.748	22.602	24.013

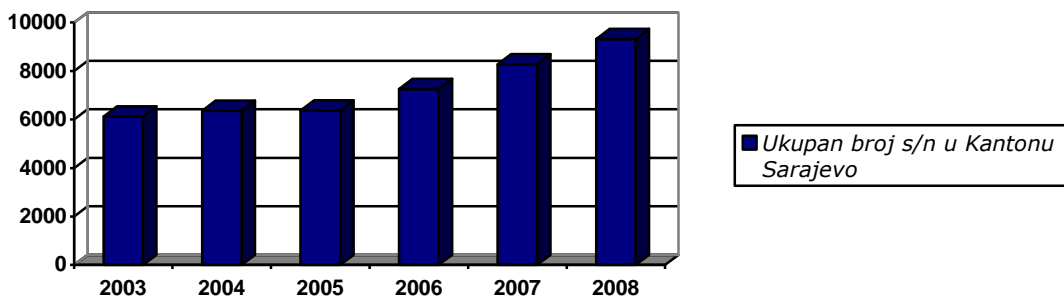
Tabela 2. Pregled saobraćajnih nezgoda u FBiH po kantonima

Trend kretanja saobraćajnih nezgoda u Federaciji BiH, sličan je trendu kretanja ukupnog broja nezgoda sa blagim povećanjima i smanjenjima, te porastom u 2008. godini (više za 4,8% u odnosu na 2007. godinu), dok je u Republici Srpskoj primijetno značajnije variranje broja saobraćajnih nezgoda s tim što je u 2008. godini zabilježen pad broja saobraćajnih nezgoda za 3% u odnosu na 2007. godinu.

Dijagram 2. Kretanje broja SN u Federaciji BiH i Republici Srpskoj za period 2003 - 2008

Ukoliko posmatramo broj saobraćajnih nezgoda pojedinačno po kantonima u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Kantonu Sarajevo gdje broj saobraćajnih nezgoda posljednjih godina prati značajan trend porasta:

Dijagram 3. Broj SN u kantonu Sarajevo u periodu 2003 - 2008. godina

POSLEDICE SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

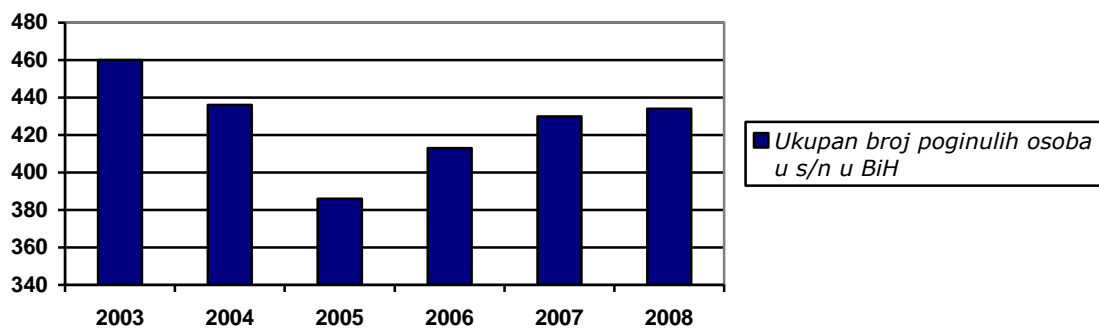
Veliki broj saobraćajnih nezgoda, osim materijalne štete, za posljedicu ima i veliki broj smrtno stradalih i ozlijeđenih lica.

U protekloj 2008. godini, u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubila **434** lica, **2.385** lica je teže ozlijeđeno, dok je **9.499** lica pretrpjelo lakše tjelesne ozljede.

Sa povećanjem ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u BiH u protekloj godini došlo je do povećanja broja poginulih lica i to za **4** lica, odnosno **1%**; broj teže ozlijeđenih smanjen je za **32** lica, odnosno **1,3%**; dok je broj lakše ozlijeđenih lica povećan za **30** lica, odnosno **0,3%** u odnosu na 2007. godinu.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN		BROJ POGINULIH LICA		BROJ TEŽE OZLIJEĐENIH LICA		BROJ LAKŠE OZLIJEĐENIH LICA	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
FEDERACIJA BIH	28.231	29.573	235	245	1.525	1.462	6.449	6.439
REPUBLIKA SRPSKA	10.933	10.590	192	180	828	869	2.734	2.770
DISTRIKT BRČKO	735	696	5	9	64	54	288	290
UKUPNO	39.899	40.859	430	434	2.417	2.385	9.469	9.499

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih nezgoda

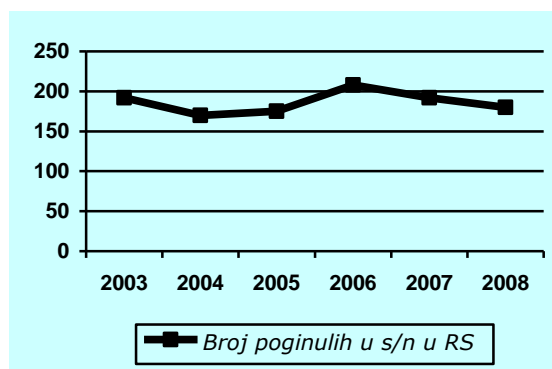
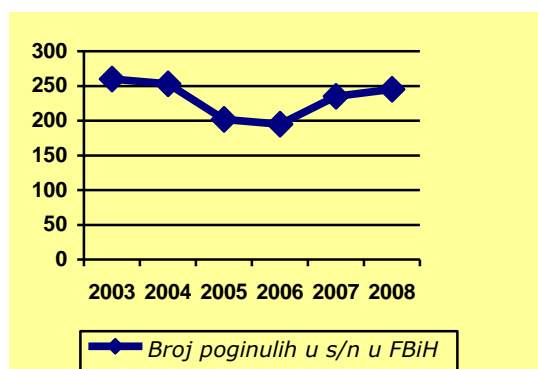
Dijagram 4. Ukupan broj poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama u BiH u periodu 2003 - 2008. godina.

U prosjeku su svakog dana na cestama Bosne i Hercegovine stradala **33** lica od kojih jedno smrtno.

PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SN		BROJ POGINULIH LICA		BROJ TEŽE OZLIJEĐENIH LICA		BROJ LAKŠE OZLIJEĐENIH LICA	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Kanton Sarajevo	8.281	9.321	25	26	285	238	973	954
SBK	2.937	3.020	23	27	180	171	588	615
BPK	91	80	4	0	2	1	16	14
Posavski kanton	342	331	6	14	41	40	109	110
ZHK	1.013	866	15	20	44	63	499	510
HNK	2.356	2.371	33	38	190	167	862	802
USK	2.982	2.979	27	28	231	223	774	815
Tuzlanski kanton	5.491	5.567	46	40	268	260	1.563	1.554
ZDK	3.795	4.245	42	41	231	231	863	886
Kanton 10	943	793	14	11	53	68	200	179
FEDERACIJA BiH	28.231	29.573	235	245	1.525	1.462	6.449	6.439

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih nezgoda po kantonima u FBiH

Tokom protekle godine u saobraćajnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **245** lica, što u odnosu na 2007. godinu predstavlja povećanje broja poginulih za **4,3%** i predstavlja **56%** od ukupnog broja poginulih u saobraćaju u BiH. Broj poginulih lica u saobraćajnim nezgodama u Republici Srpskoj je manji za **6,6%** u odnosu na 2007. godinu.

Dijagram 5. Pregled broja poginulih lica u FBiH i RS u periodu 2003 - 2008

Prosječna smrtnost u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini iznosi **11 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**.

Posmatrano sa aspekta ukupnog broja saobraćajnih nezgoda po entitetima, primijetno je da je smrtnost veća u Republici Srpskoj i ona iznosi **17 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**, dok taj odnos u Federaciji BiH iznosi **8 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**.

Broj smrtno stradalih u saobraćajnim nezgodama u BiH u odnosu na 100.000 stanovnika iznosi **11,23** što našu zemlju svrstava među vodeće zemlje u Evropi po broju smrtno stradalih.*¹

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih nezgoda na našim cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne kulture većeg broja učesnika u saobraćaju.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uvjetima na cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih nezgoda (oko 23%), slijede nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju, zatim saobraćajne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne signalizacije, nepovoljne uslove na cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima saobraćaja treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - razmaku između vozila.

Najveći broj saobraćajnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju, ukupno 19.650 nezgoda, zatim na magistralnim cestama, ukupno 11.261 saobraćajnih nezgoda.

Nadalje, vršeći analizu statističkih podataka vidljivo je da se najveći broj nezgoda dogodio u periodu ljetnih mjeseci (juli i august), dok se, posmatrajući dane u sedmici, najveći broj nezgoda dogodio u danima vikenda (petak i subota).

¹ Podatak dobiven od Zavoda za statistiku FBiH, Zavoda za statistiku RS te Statističkog biroa Distrikta Brčko govori da je 2006. godine u BiH živjelo ukupno 3.864.255 stanovnika.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 6 godina (2003 - 2008. godina) o broju saobraćajnih nezgoda i njihovim posljedicama, može se zaključiti da je **trend izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih nezgoda u 2008. godini zaustavljen.**

Do takvog zaključka dolazimo prateći kretanje broja saobraćajnih nezgoda u 2008. godini kada bilježimo porast ukupnog broja saobraćajnih nezgoda za 960, odnosno 2,4% u odnosu na 2007. godinu, dok je u 2007. godini ukupan broj saobraćajnih nezgoda porastao za 3.809, odnosno 10,5% u odnosu na 2006. godinu.

Na takav zaključak navodi nas i trend kretanja broja saobraćajnih nezgoda sa poginulim/nastradalim licima: u 2008. godini u odnosu na 2007. g. registrirano je smanjenje takvih nezgoda za 39 (0,5%) dok je u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/nastradalim licima porastao za 1.002 nezgode, odnosno 13,6%.

Također, prateći posljedice saobraćajnih nezgoda koje se ogledaju u broju poginulih lica nameće se isti zaključak: broj poginulih u 2008. godini bio je veći za 4 lica, odnosno 1% u odnosu na proteklu godinu, dok je broj poginulih u 2007. godini bio veći za 27 lica, odnosno 4,12% u odnosu na 2006. godinu.

U prilog tvrdnji o zaustavljanju izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih nezgoda u 2008. godini ide i činjenica da je broj registriranih motornih vozila i vozača u stalnom porastu te je i broj saobraćajnih nezgoda po broju registriranih motornih vozila u blagoj stagnaciji.

Izvođenju ovog zaključka ipak treba pristupiti sa oprezom jer ne postoji dovoljan broj pokazatelja kako bi se navedeno i potvrdilo. Tek tokom narednih 6, odnosno 12 mjeseci će se daljnom analizom potvrditi zaključak da li je došlo do zaustavljanja izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih nezgoda.